Posudek diplomové práce
DOBROMILY VEČEŘOVÉ
LORENZO DE' MEDICI A KOMICKO-REALISTICKÁ POEZIE,
ÚRS FFUK

Dobromila Večeřová věnovala svou diplomovou práci osobnosti Lorenza Medicejského. Práce je v zásadě dobře rozvržena, realizace tohoto plánu však není bez problémů. Úvodní kapitoly načrtávají historické souvislosti, lidský profil Lorenzův a připomínají zjevy, jež byly pro duchovní charakter epochy zvláště významné. Následují kapitoly o nástupu quattrocenteskního humanismu, o dvou nejvýznamnějších básnících lorenzovského kruhu a o hlavních kulturních tendencích, na nichž Lorenzo v nějaké míře participoval. Analytická část je věnována Lorenzově účasti na tradici komicko-realistické poezie.

Úvodní kapitoly jsou stručné a mají zřetelně kompilativní charakter. Místy se některé údaje opakují a občas autorka přejímá poněkud příliš velkorysé formulace (Hibbert není zrovna seriozní zdroj) či romaneskní konstrukce (nevím například, co si představit pod větou, že Lorenzo se „již od dětství" „bavil i přednášením platonických hovorů o lásce"). Ale registruji i věcné nedostatky. Nástup medicejské rodiny k moci mohl být popsán trochu přesněji. V Itálii na počátku 14. století nebylo pouze pět regionálních států. Na s. 14 se mluví jako o „signorii" o starším komunálním modelu. Je pravda, že formálně Florencie zůstávala republikou, už v případě Cosima de' Medici byli však republikánští úředníci pouhými loutkami v jeho rukou a historikové hovoří o „kryptosignorii".

Medailonky Ficina, Pica a Savonaroly jsou vcelku dobré, ale i zde narážíme na drobné a překvapující nepřesnosti. K překladu Platona nevybídl Ficina Lorenzo, ale Cosimo (když Ficino s touto prací začal, bylo Lorenzovi nějakých deset let). Dílo Picovo není psáno pouze ve volgare, větší část je latinsky. Zbytečně iritující jsou některé vágní formulace – „ve svém díle přednesl 900 tezí", „Savonarola pocházel z rodiny lékařů"… Přitom nahlédnutí do jakéhokoli encyklopedického hesla by tu zjednalo jasno.

Není mi jasné, proč diplomantka klade konec humanismu do poloviny 15. století, tedy před Poliziana či Ficina; sama si ostatně vzápětí protiřečí. Má na mysli především latinský

humanismus? Ani ten však s půlí quattrocenta nekončí. Samotná charakteristika humanismu jako polemiky se středověkým světem je nicméně komplexní, nezjednodušující, zkrátka zdařilá.

Medailonek Polizianův a Pulciho jsou napsány výborně a stejně kvalitní jsou i kapitolky o návratu k volgare a k Platonovi. Jen mimochodem – překvapivě a mlčky – je zde také korigováno tvrzení o tom, kdo Ficinovi zadal překlad Platona. Není mi ovšem úplně jasné, proč výklad o platonské akademii nebyl začleněn do medailonku o Ficinovi.

Počínaje těmito partiemi se kvalita práce radikálně mění: informace jsou skutečně dobře selektovány, formulace jsou promyšlené a přesné, kontinuita výkladu je bezchybná. Tyto kvality vrcholí v analytických partiích. Je vskutku radost číst partie o Lorenzových Karnevalových písních, kde se nám dostává důvěryhodného náčrtu geneze tohoto žánru, jeho globální charakteristiky a nakonec přehledné analýzy jednotlivých skladeb, s invenčními veršovanými překlady citovaných ukázek.

Pod hlavičku komicko-realistické poezie patří ovšem i Lorenzovi Beoni a skladbička v oktávách Uccellagione delle starne a nevidím důvod, proč je nechávat stranou.

Oddíly o karnevalových písních jsou takto ukázkou toho, jak práce mohla vypadat, kdyby autorka nespěchala s odevzdáním. Bohužel tak jako celek nevypadá a já ji hodnotím známkou velmi dobře.

Praha, 16. 8. 2017

prof. PhDr. Jiří Pelán, PhD.,
vedoucí práce